

IJTIMOY ZIDDIYATLAR VA IJTIMOY FALSAFIY TALQINNING MUXIM MUAMMOLARINI BELGILASH

Majidov Sodiqjon Sadullayevich
Namangan muhandislik qurilish instituti
Ijtimoiy fanlar kafedrası o'qituvchisi

Ijtimoiy ziddiyatlar va ijtimoiy falsafiy talqin, ijtimoiy hayotda uyg'unlik, tartibsizlik va boshqa muammolar o'rtasidagi o'zaro aloqalar haqida gapiradi. Bu mavzuga umuman baxsak, bir nechta muxim muammolar mavjud bo'lishi mumkin. Bu muammolarning bir qismini quyidagicha belgilash mumkin:

O'zaro qarama-qarshilik: Ijtimoiy hayotda, insonlar, guruhlar, milliy va etnik jamlar, diniy va siyosiy to'plamlar kabi turli jamlar o'rtasida qarama-qarshilik bo'lishi odatdir. Bu ziddiyatlar, rivojlanish, quvvatli fikrlash va ideyalarni o'rgatish uchun muhim bo'lgan faktorlar bo'lishi mumkin. Ularning yo'qolishi va natijalari esa fuqarolar, mamlakatlar va jahon o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni tashkil qilishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

Iqtisodiy ziddiyatlar: Ijtimoiy hayotda, iqtisodiy muammolar ham muximdir. Kapitalizm va sosializm o'rtasidagi tartib, resurslar va pul menejmenti, daromad taqsimoti va umumiy iqtisodiy faoliyatga doir talablar o'rtasidagi ziddiyatlar, ijtimoiy falsafiy talqinlarning asosiy muammolarini tashkil etadi.

Jinsiy ziddiyatlar: Jinsiy qarama-qarshilik, ijtimoiy falsafiy talqinlarning muhim muammolaridan biridir. Bu muammo, jinsiy barqarorlik, to'g'ri va adolatsizlik, jinsiy identifikatsiya, homoseksualizm va transgendizm kabi masalalar asosida paydo bo'ladi. Bu muammo ijtimoiy qonunlar, diniy tushunchalar va inson huquqlariga bog'liq tartibotlarning o'zaro mosligiga tegishli bo'ladi.

Milliy ziddiyatlar: Milliy taraqqiyot, etnik identifikatsiya, davlatning milliy siyosati va milliyatiga oid talqinlar, ijtimoiy ziddiyatlarning muammolaridan biri sifatida ko'rinadi. Bu muammo, qayg'udorlik, tushuntirish, muhofaza va o'zaro istiqbolli munosabatlar kabi masalalarni o'z ichiga oladi.

Diniy ziddiyatlar: Diniy talqinlar ijtimoiy ziddiyatlarni shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Muhim diniy g'oyalar, tanqid va to'g'ri fikrlash odatlari o'rtasidagi muammo va ziddiyatlar, ijtimoiy falsafiy talqinlarning birlashmasida paydo bo'lishi mumkin.

Bu muammolar va ziddiyatlar, ijtimoiy hayotning o'zgarishlari, inson huquqlari, o'zgargan ijtimoiy falsafalar va o'zaro munosabatlar o'rtasidagi ko'rsatkichlar bilan bog'liqdir. Ularni hal qilish uchun adolatsizlik va noaniqlikning o'rniga, maslahatlashish, yoshlarni tarbiyalash va ma'rifat olish, inson huquqlarini

muhofaza qilish, shuningdek, dialog, toleransiya va ma'naviyatga e'tibor berish zarur.

Ijtimoiy ziddiyatlar va ijtimoiy falsafiy talqinning muxim muammolarini belgilash qisqacha bayon qilish mumkin. Ijtimoiy ziddiyatlar, ijtimoiy tashkilotlarda va jamiyatda paydo bo'ladigan manfaatlar, qarashlarning o'zaro tushunchalaridan kelyapti. Bu ziddiyatlar odatda o'zaro qarashlarning, maqbul tushunchalar va qonunlarga, diniy va madaniy normativlarga mos kelmaydigan tushunchalar o'rtasida yuzaga keladi. Bunday ziddiyatlarga misol sifatida etnik, mazhabiy, siyosiy, iqtisodiy ziddiyatlar keltirilishi mumkin.

Biroq, ijtimoiy ziddiyatlar o'zida negativ tomondan ham o'z ichiga oladi. Bu ziddiyatlarga qaramay, jamiyatda tinimsizlik, intolerantlik, diskriminatsiya va konfliktlar ro'y berishi mumkin. Ijtimoiy ziddiyatlar qat'iyat bilan qarashlarning o'zaro qaramay, qarashlarning ko'rsatkichlariga, iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotga to'g'ri kelishi uchun muhimdir.

Ijtimoiy falsafiy talqin esa fikrlar, tushunchalar va nazariyalar to'plamidir, uning asosiy maqsadi jamiyatning yaxshi bo'lishi uchun xalqaro, iqtisodiy, siyosiy va madaniy qonunlarni belgilashdir. Ijtimoiy falsafiy talqinlar inson huquqlarini muhofaza qilish, demokratiya, barqarorlik, o'zaro hamkorlik, iqtisodiy ravishda taraqqiyotni kengaytirish va boshqa maqsadlarni qamrab olishga qaratilgan.

Muxim muammolar esa ijtimoiy ziddiyatlar va ijtimoiy falsafiy talqinlar bilan bog'liqdir. Bunda o'zaro ziddiyatlar asosida ijtimoiy falsafiy talqinlarni amalga oshirish, qonunlarga rioya qilish, manfaatlar va hujjatlarga asoslangan muzokaralarga erishish muammolari o'rtasidagi bog'liqlarni ko'zlab beradi. Bu muammolar jamiyatda tartib, adolat, huquqiy muhofaza, barqarorlik, tengsizlik, din va axloqiy tashabbuslar va boshqa ko'rsatkichlarning aniq belgilanishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

Muxim muammolarini belgilashning o'ziga xos usullari va strategiyalari mavjud. Ularning asosiy maqsadi jamiyatda to'g'ri va barqaror harakat qilish, ziddiyatlarni kamaytirish, o'zaro tushunchalar o'rtasidagi kelishuvlarni osonlashtirish, to'g'ridan-to'g'ri kompromis topish va jamiyatning umumiy taraqqiyotini ta'minlashga yo'naltiriladi. Bu maqsadga erishish uchun diqqat, mazmunli muzokaralar, diplomatiya, huquqiy muhofaza tizimlari, kelishuv va uzlaishish uchun mehanizmlar, o'zaro munosabatlarni o'rgatish va o'zaro ishonchni kuchaytirish talablari amalga oshiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Исмоилов, Темурбек Исломович. "Problems And Solutions Of Public Activity Of Unorganized Youth." Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology 2.10 (2020): 242-247.

2. Ismoilov, T. I., & Umarov, I. (2018). Necessity and importance of using new pedagogical technologies in higher education. Теория и практика современной науки, (3), 28-30.
3. Islomovich, Ismoilov Temurbek. "The Content And Practical Significance Of The Principles Of Academic Independence In The Management Process Of Higher Education." Nveo-natural volatiles & essential oils Journal| NVEO (2021): 4264-4270.
4. Ismoilov, Temurbek Islamovich. "Social and legal solutions of insurance mandatory recommendations." Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology 1.3 (2019): 152-154.
5. Islomovich, Ismoilov Temurbek. "Academic Profession and University in the Context of the Historical Role of Higher Education." International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development 3.3 (2021): 73-77.